

Bijlage 1: Speerpunten programmabegroting 2026

PROGRAMMA 1. BESTUUR

4-jaar doel	Jaardoel 2026	Resultaat/KPI	Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)
1. Onze dienstverlening verbetert door het dichtbij en op maat aanbieden van keuzemogelijkheden voor inwoners.	1.1 Continu verbeteren op basis van klantervaringen.	1.1.1 We sturen tevredenheidsmetingen uit op 3 uitgekozen klantprocessen en contactkanalen.	We richten doorlopende tevredenheidsmetingen in. We richten een proces in om continu te leren van klantervaringen. Daarin gebruiken we de opgehaalde feedback uit klantmetingen, klantcontacten en klachten. We leren teams om hiermee aan de slag te gaan.
		1.2.2 We vragen inwoners naar hun gebruikerservaringen met onze website en voeren verbeteringen door.	We optimaliseren de gemeentelijke website op het gebied van gebruiksvriendelijkheid en (digitale) toegankelijkheid. We vergroten de vindbaarheid van informatie op onze website.
2. Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en bezoekers in de gemeente West Betuwe.	2.1 Ondermijning voorkomen en verminderen.	2.1.1 De acties uit het Ondernijningsplan 2026 uitvoeren.	In het Ondernijningsplan 2026 zijn vijf pijlers opgenomen. Dit (1) Bewustwording en organisatieontwikkeling, (2) Informatiepositie, (3) Beleid, toezicht en handhaving, (4) Integere en veilige werkomgeving, (5) Communicatie. Voor elke pijler zijn acties opgenomen. Binnen elke pijler prioriteren we op basis van verwachte impact.
	2.2 Problematiek voorkomen en verminderen op het gebied van mensenhandel, jeugdgroepen, zorgmijders en maatschappelijke onrust.	2.2.1 De acties uitvoeren uit het Uitvoeringsplan Zorg en Veiligheid 2025-2026.	In het Uitvoeringsplan Zorg en Veiligheid 2025-2026 zijn de prioriteiten mensenhandel, jeugdgroepen, zorgmijders en maatschappelijk onrust opgenomen. Binnen deze onderwerpen prioriteren we op basis van de verwachte impact.
3. We werken aan een toekomstbestendige en wendbare gemeente	3.1 We spelen een actieve rol in regionale verbanden, richting provincie en het Rijk en we benutten onze netwerkorganisaties.	3.1.1 Meedoen aan regionale verbanden, provinciale tafels en P10.	We zijn actief in een aantal dagelijkse besturen. Ook participeren we in regionale programma's en in de P10. In 2026 voeren we de Regio Deal Fruit Delta Rivierenland uit.
	3.2 We hebben inzicht in de maatschappelijke opgaven voor de komende vier jaar.	3.2.1 Uitvoeringsprogramma waarin opgaven vertaald zijn naar acties.	We maken een langetermijnagenda voor de nieuwe bestuursperiode. We verkennen samen met de gemeenten in regio Gelderland-Zuid wat er nodig is om de maatschappelijke weerbaarheid te vergroten en de bedrijfscontinuïteit te garanderen tijdens en na crisis.

PROGRAMMA 2 WONEN

4-jaar doel	Jaardoel 2026	Resultaat/KPI	Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)
1 We werken aan wettelijke milieutaken en verduurzaming om: in 2030 55% minder CO2 uitstoot te hebben, om kwetsbare locaties tijdens weersextremen te herkennen/beschermen en een circulaire economie in 2050 te zijn.	1.1 We voeren het warmteprogramma uit volgens de doelstellingen zoals die gepland staan voor 2026 in de uitvoeringsagenda.	1.1.1 Minimaal 2 wijkuitvoeringsplannen opgesteld en vastgesteld.	We stellen wijkuitvoeringsplannen op voor prioritaire wijken. Dat doen we samen met bewoners, stakeholders, netbeheerder en projectpartners. We starten met de uitvoering.
		1.1.2. Monitoringsrapportage warmteprogramma opgeleverd met voortgang isolatie, onderzoeken en pilots.	We voeren samen met het Energieloket een warmte- en isolatiecampagne uit, monitoren voortgang van projecten en subsidies, onderzoeken collectieve en individuele warmteoplossingen en warmtebedrijf. Hiervan leveren we een rapportage op.
	1.2 We werken aan een klimaatbestendige gemeente door strategie te actualiseren, stresstesten uit te voeren en projecten en pilots uit te voeren met inwoners en ondernemers.	1.2.1. In Q4 2026 zijn de nieuwe stresstestrapportage en de geactualiseerde strategie met maatregelenpakket beschikbaar.	Actualiseren stresstesten, monitoren projecten en nieuwe strategie met maatregelenpakket opstellen.
2 Versnelling van de woningbouw	2.1 We realiseren minimaal 220 nieuwe woningen in 2026. Dit is onderdeel van het langetermijndoel om in 2030 2600 te realiseren	2.1.1. Het aantal gerealiseerde woningen (inclusief tijdelijk wonen)	Als onderdeel van de regionale woondeal realiseren we minimaal 220 nieuwe woningen in 2026. We voeren het woningbouwprogramma uit, monitoren de voortgang en sturen bij op nieuwe ontwikkelingen waar dat nodig is. Met de woningbouwmonitor informeren we de raad periodiek over de voortgang. We maken ontwikkelafspraken met grondeigenaren/projectontwikkelaars om diverse woningbouwlocaties te ontwikkelen. We voegen extra plancapaciteit toe bovenop de al bekende harde en zachte bouwplannen. Dit doen we mede op basis van de uitkomsten van de

			kansenkaarten. In iedere kern kunnen daardoor woningen gebouwd worden.
		2.1.2. Minimaal 10 pilotprojecten met inwoners en ondernemers zijn afgerond met meetbare impact op vergroening, waterberging of hittestress.	Pilots uitvoeren via kernagenda's. Daarbij werken we samen met corporaties en instellingen, en monitoren we de resultaten.
	2.2 We zorgen ervoor dat inwoners in 2026 meer kansen hebben op een passende woning in de eigen kern	2.2.1 Evenwichtige spreiding van woningbouw over de verschillende kernen	Op alle plannen >10 passen we de criteria toe uit de Nationale Woon- en Bouwagenda voor sociale huur en betaalbare (koop)woningen. Bij kleinere plannen passen we maatwerk toe. Op basis van de woonzorgvisie passen we het afwegingskader woon-zorgvoorzieningen toe en monitoren we de spreiding van woon-zorgvoorzieningen. We starten een communicatiecampagne voor particulieren. Daarmee wijzen we hen op de (juridische) mogelijkheden voor woningsplitsing, (pre)mantelzorg, microwoningen, tiny houses en woningdelen. We monitoren de realisatie en effecten van de diverse instrumenten.
3 In West Betuwe zorgen we ervoor dat onze kernen goed fysiek en digitaal bereikbaar zijn en onze inwoners mobiel blijven en kunnen meedoen in de samenleving	3.1 We treffen maatregelen om sluiptverkeer te ontmoedigen en de kernen bereikbaar te houden. Daardoor houden we de kernen bereikbaar.	We starten en geven uitvoering aan het (door de raad) vastgestelde pakket aan maatregelen	Voor de kernen Beesd, Haaften en Waardenburg werken we, met onze betrokken partners, aan de realisatie van het (vastgestelde) maatregelenpakket.
	3.2 Wij werken vooruitstrevend aan de uitvoering van de verkeersmaatregelen zoals opgenomen in SPV-3 (Stimulering Programma Verkeersveiligheid)	We voeren minimaal 25 maatregelen uit.	We bereiden verkeersmaatregelen voor en voeren die uit volgens de meerjarenplanning. Daarmee verbeteren we de verkeersveiligheid. Hiervoor gebruiken we de subsidie zoals afgegeven door het Rijk (SPV-3)

PROGRAMMA 3: WERKEN

4-jaar doel	Jaardoel 2026	Resultaat/KPI	Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)
1. Meer inwoners doen actief mee aan de samenleving	1.1 We ondersteunen inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt	1.1.1 Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt krijgen passende ondersteuning	We begeleiden inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, zodat zij kunnen participeren, zelfredzamer worden/blijven en zo mogelijk aan het werk kunnen. We verstevigen hierbij de samenwerking tussen Team Sociaal en Werkzaam en monitoren de effectiviteit.
	1.2 We versterken de toegang tot financiële ondersteuning.	1.2.1 Onze meest kwetsbare inwoners ontvangen snel en eenvoudig noodzakelijke financiële ondersteuning.	We onderzoeken hoe we financiële ondersteuning kunnen geven op een snelle en laagdrempelige manier aan de meest kwetsbare inwoners. Dit vertalen we door in onze gemeentelijke systemen en processen.
	1.3 We helpen jongeren op weg naar een schuldenvrije toekomst	1.3 We zien een dalend aantal aanvragen voor jongeren bij budgetcoaching en schuldhulpverlening.	We informeren jongeren over de financiële veranderingen die op hen afkomen.
2. Het ondernemers- en vestigingsklimaat meer weerbaar, toekomstbestendig en duurzaam maken en onze dienstverlening verbeteren.	2.1 We maken een start met de uitvoering aan het toekomstplan voor revitalisering van bedrijventerrein Zeiving Zuid. Dit doen we samen met ondernemers en andere partners, met als doel een toekomstbestendig, duurzaam en aantrekkelijk bedrijventerrein.	2.1.1 We hebben 2 kennissessies op het gebied van duurzaamheid georganiseerd.	We organiseren kennissessies op het gebied van duurzaamheid en stimuleren ondernemers om hun percelen en daken te vergroenen.
		2.1.2. We beschikken over een afgerond mobiliteitsonderzoek	We starten een mobiliteitsonderzoek om knelpunten in bereikbaarheid en parkeren aan te pakken.
		2.1.3. De reststromen zijn in kaart gebracht.	We ondersteunen ondernemers bij verduurzaming en circulair ondernemen, onder andere door kennisdeling en inzicht in reststromen.

		2.1.4. We hebben het proces voor het behalen van het KVO-B keurmerk gestart	We werken aan het behalen van het KVO-B keurmerk en onderzoeken de mogelijkheden voor cameratoezicht en een toegangspoort.
	2.2 We informeren ondernemers regelmatig over relevante onderwerpen en we werken samen met de ondernemersverenigingen bij relevante actiepunten en thema's.	2.2.1 We hebben tenminste 3 maal een nieuwsbrief uitgebracht.	Vergaren van relevante input uit de organisatie en nieuwsbrieven en formele publicaties.
		2.2.2 We hebben tenminste 2 keer per jaar overleg met de besturen van de ondernemersverenigingen.	We nodigen jaarlijks de besturen van de ondernemersverenigingen uit voor een overleg met de portefeuillehouder EZ.

WONEN 4 LEVEN

4-jaar doel	Jaardoel 2026	Resultaat/KPI	Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)
1. De leefbaarheid in de kernen verbetert door concrete maatregelen. Die ontwikkelen we samen met de inwoner.	1.1 De samenwerking met inwoners(groepen) uit de kernen is versterkt. Daarvoor zijn fysieke en digitale instrumenten en processen ingevoerd die we samen ontwikkelden.	1.1.1 In de testfase ontwikkelen we het digitale communicatie- en participatieplatform. Dat doen we samen met de kernen Beesd en Heukelum. Zij gebruiken het platform als eerste. In 2026 gebruiken 5 andere kernen het digitale communicatie- en participatieplatform.	We gebruiken de ervaringen van de eerste twee kernen. Daarmee kunnen we het communicatie- en participatieplatform versneld en gefaseerd uitrollen in andere kernen. Samen met de inwonersgroepen in Beesd en Heukelum werken we het fysieke deel van het hybride platform verder uit. We leiden onze collega's op zodat zij meer en beter kunnen communiceren en participeren met inwoners(groepen), onder andere via het digitale participatieplatform.
		1.1.2 In minimaal 6 kernen is het vernieuwde kernagendaproces getest in gezamenlijkheid met inwoners(groepen).	We gebruiken de ervaringen van de zes kernen. Daarmee kunnen we het vernieuwde proces continu verbeteren en waar dat kan verder uitrollen. We maken samenwerkingsafspraken met inwonersgroepen over het vernieuwde kernagendaproces.
	1.2 Sportaccommodaties worden breed en effectief ingezet dankzij duidelijke afspraken met verenigingen	1.2.1 We weten bij minstens 3 sportaccommodaties hoe we ze breder in kunnen zetten.	We doen een onderzoek dat de basis vormt voor een stappenplan. Samen met de verenigingen kunnen we daarmee duidelijk maken hoe we hen in staat kunnen stellen om hun accommodaties breder in te zetten. Dit stappenplan voeren we daarna uit bij minstens 3 verschillende buitensportaccommodaties.
2 Meer inwoners hebben een goede basis. Daardoor kunnen ze meedoen, zich ontwikkelen en een zinvolle bijdrage leveren aan de samenleving	2.1 Jongeren groeien gezond, veilig en kansrijk op dankzij een goede basis	2.1.1 In het onderzoek naar inactieve jongeren in Geldermalsen leverden jongeren input. We realiseren minimaal één actie die daaruit voortkomt.	We gaan aan de slag met de resultaten van het leeflabonderzoek naar inactieve jongeren. Dat doen we samen met onze maatschappelijke partners.

		2.1.2 Op basis van de uitkomsten van de monitor en duidingscessies met lokale partners, selecteren we minimaal twee interventies. Die moeten bijdragen aan kansrijk opgroeien van jongeren.	We voeren het lokale uitvoeringsplan voor Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) uit.
	2.2 Gemeente West Betuwe is een inclusieve samenleving waarin ruimte is voor diversiteit en gelijkheid	2.2.1 Er is een herijkte inclusieagenda	We evalueren de resultaten van de bestaande inclusieagenda. Op basis daarvan herijken en verbreden we de inclusieagenda. Hierbij is aandacht voor inclusie, zowel buiten als binnen de gemeentelijke organisatie.
		2.2.2 Samen met het Platform Toegankelijk West Betuwe stellen we een samenwerkingsovereenkomst op.	Met Platform Toegankelijk West Betuwe maken we afspraken over de procesafspraken. Daarmee komen we tot een goede samenwerking.

PROGRAMMA 5: OMZIEN

4-jaar doel	Jaardoel 2026	Resultaat/KPI	Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)
1. Meer kansengelijkheid in het bereiken van een goede gezondheid	1.1 Doorontwikkeling lokale toegang naar Stevig Lokaal Team	1.1.1 De Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) is ingevoerd.	We beschrijven processen voor en afspraken over AVE . Keuzes zijn gemaakt over de inrichting. Medewerkers van Team sociaal worden getraind in casus- en procesregie.
		1.1.2 We hebben inzicht in de mogelijke scenario's om de lokale toegang in te richten.	We doen mee met het regionale onderzoek naar de vormen van de lokale toegang.
	1.2 We stimuleren dat inwoners (jong en oud) gezond leven	1.2.1 We stelden een aanvullend regioplan op dat gericht is op gezondheidsbevordering. Ook is het gericht op de zorg ontlasten binnen de richtlijnen van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA).	We schrijven in samenwerking met de zes regiogemeenten Rivierenland dit aanvullend regioplan Rivierenland AZWA. We dragen hierbij zorg voor aansluiting op lopend beleid en programma's binnen gemeente West Betuwe (Samen sterk en in Beweging; Wonen, zorg en leven).
		1.2.2 We selecteren en implementeren een interventie. Die moet varen bij jongeren voorkomen of laten stoppen. Dit doen we vanuit het Preventie- en Handavingsplan middelengebruik	We verkennen bestaande interventies en kiezen een passende aanpak voor onze doelgroep. We maken afspraken over de uitvoering met lokale partners zoals scholen, jongerenwerk en GGD .
2. Meer inwoners doen actief mee aan de samenleving	2.1 We willen informele zorgverleners beter ondersteunen en waarderen	2.1.1 Geactualiseerd mantelzorgbeleid met specifieke aandacht voor waardering en ondersteuning van mantelzorgers.	We vertalen de resultaten van de evaluatie mantelzorgbeleid uit 2025 naar passend beleid om mantelzorgers te ondersteunen en waarderen.

		2.1.2. Eenduidige vorm van waardering van vrijwilligers door verenigingen en gemeente.	We ontwikkelen eenduidig beleid om vrijwilligers te waarderen en vast te houden
		2.1.3. Advies over het opstarten van een kernoverstijgende vrijwilligerspool	We verkennen de wens en mogelijkheid om een kernoverstijgende vrijwilligerspool op te richten.
	2.2 We voeren de wettelijke taak voor de opvang van nieuwkomers uit	2.2.1. De taakstelling huisvesting statushouders is ingevuld.	In samenwerking met Welzijn West Betuwe en andere partners wordt voor statushouders een basis aangeboden.
		2.2.2 We voldoen aan de opgave opvang ontheemden Oekraïne.	Daarmee kunnen ze zo snel mogelijk inburgeren in de maatschappij. We volgen de wijzigingen in de huisvestingswet en bepalen de impact op lokaal beleid en uitvoering. We zetten de bestaande opvang van ontheemden Oekraïne voort volgens de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB). Ook maken we beleid voor de periode na 2027 (einde RTB).
		2.2.3. We volgen de ontwikkelingen rondom de intrekking van de Spreidingswet.	De gemeente stelt zich afwachtend op als het gaat om de ontwikkelingen rondom de Spreidingswet. Zij zet geen onomkeerbare stappen. Een volgende stap bepalen we op basis van wetgeving en een mogelijk nieuw verdeelbesluit 2026.
	3. Meer inwoners wonen langer passend thuis	3.1 We maken inwoners bewust van de mogelijkheden om op tijd verantwoordelijkheid te nemen voor hun toekomstige woonsituatie	3.1.1 De informatie over mogelijkheden voor doorstroming, flexibele woonvormen en woningaanpassingen is zichtbaar, vindbaar en toegankelijk voor inwoners.
			Mogelijkheden voor flexibele woonvormen, doorstroming en woningaanpassingen brengen we begrijpelijk en toegankelijk in beeld voor inwoners. We onderzoeken de mogelijkheden om doorstroming te stimuleren.

		3.1.2. We benaderen inwoners actief over de mogelijkheden voor doorstroming, flexibele woonvormen en woningaanpassingen.	We ontwikkelen een actieve bewustwordingscampagne. De focus ligt op ouderen en jongeren en gaat over de eigen verantwoordelijkheid om te vooruit te kijken naar een passende toekomstige woonsituatie
	3.2 Er is in minimaal 2 kernen voortgang in de ontwikkeling van een zorgzame buurt. Daardoor kunnen de inwoners daarvan langer zelfstandig blijven wonen.	3.2.1 Binnen de kernen is er een actief netwerk van inwoners en (in)formele organisaties. Dit is gericht op het inrichten van een woonomgeving waarin inwoners passend worden ondersteund om zelfstandig te wonen.	We maken het mogelijk dat de zorgzame buurten worden ontwikkeld. Dat doen we door mee te doen aan het ontwikkelproces, samen met lokale partners.
	3.3 Terugdringen van dak- en thuisloosheid	3.3.1 Er is een regionaal en lokaal uitvoeringsplan dak- en thuisloosheid	Via regionale werkgroepen brengen we in beeld hoe we invulling geven aan (financiële) bestaanszekerheid, preventie, Wonen eerst en versterking uitvoering voor dak- en thuislozen. We vertalen het regionale actieplan naar een lokaal uitvoeringsplan.